DRAUGAS
Vienintėlis tautinės ir tikybinės minties lietuvių dienraštis Amerikoje.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Phone: Canal 7790

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
The most influential Lithuanian Daily in America.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Phone: Canal 7790

827

VOL XXII | 3c a Copy | Chicago, Illinois, Pirmadienis, Lapkričio-November 7 d., 1938 m. | Kaina 3c | No. 262

Šventasis Tėvas Pijus XI priėmė Chicagos kardinolą Mundeleiną

200 amerikiečių studentų Jo Eminenciją pasitiko

ROMA, lapkr. 6. — Vakar vakarą iš Neapolio čia atvykusį Jo Eminenciją kardinolą Mundelein, Chicagos arkivyskupą, apie 200 studentų iš Šiaurinės Amerikos kolegijos raliuodami sveikino.

Šiandien apie 11:00 ryto kardinolas buvo pas Šventąjį Tėvą audiencijoje.

Atvykęs į Amžinąjį Miestą Jo Eminencija pirmiausia atlankė savo įkurtą Šv. P. Marijos Ežerų kolegiją.

Vakar Neapoly Jo Eminenciją ypatingai pagerbė J. A. Valstybės ir Vatikanas. Amerikos ambasadorius kardinolą pasitiko garlaivy "Rex" ir nulydėjo į amerikonišką karo laivą "Omaha", kur buvo surengtos vaišės. Jo Eminencija iš ten grįžo atgal į garlaivį "Rex" ir Vatikano atstovai ten jį formaliai pasitiko ir sveikino.

Iš garlaivio kardinolas nulydėtas į nupuoštą tai progai geležinkelio stotį, iš kur specialiu traukiniu atvyko į Romą ambasadoriaus ir kitų ambasados diplomatų ir Vatikano atstovų lydimas.

Kinijos diktatorius Čiangkaišekas turi Rusijos bolševikų patarėjus

Maskva jam pataria nieku būdu nepasiduoti japonams

ŠANCHAJUS, lapkr. 6. — Kinijos diktatorius Čiangkaišekas, padavęs japonams Hankavą, kurio neįstengė apginti, nukamuotą savo kariuomenę ištraukė pietvakarų ir pietų link nuo Hankavo.

Pas jį atvyko nauja Rusijos bolševikų patarėjų grupė. Iš sovietų Rusijos gauta šliaužių, artilerijos ir lėktuvų. Bolševikai jam pataria nieku būdu nepasakyti japonams, kad jau gana kariauti. Pataria nepasiduoti. Atkakliai gintis ir atgal trauktis. Bolševikų nuomone, per sekantį pusmetį japonai būsią visiškai karo sunkumų prislėgti ir kinai laimėsią.

Šį kartą Čiangkaišeko kariuomenė neturi pastovių ginimosi linijų. Tad skaldoma į dalis partizaniškai kovai su japonais.

Savo rėžtu japonų kariuomenės mechanizuotos dalys užima Hankavo apylinkes.

Nauja šiurpi nelaimė ištiko Japoniją; žemės drebėjimas sunaikino plotus

TOKIO, lapkr. 6. — Šiurpus žemės drebėjimas ištiko svarbiausios Japonijos Honšu salos šiaurrytinius pakraščius. Šioje saloje yra Tokio ir kiti svarbesnieji miestai. Ir Tokio smarkiai supurtytas.

Drebėjimo ištiktos prefektūros: Iwate, Miyagi, Fukušima ir Ibaraki.

Visi susisiekimai nutraukti. Yra baimės, kad daug žmonių žuvę.

ARABAI NEPUOLA KATALIKIŠKŲ ĮSTAIGŲ PALESTINOJE

JERUZALĖ. — Užsienio spaudoje dedamos žinios, kad sukilusieji arabai dažnai užpuola katalikiškas įstaigas, yra be pagrindo.

Kai kurios ginkluotų arabų grupės retkarčiais atlanko vienuolynus, arba kitas tolokai nuo miestų įstaigas. Ir jie, imant aplamai, prašo tik maisto, daugiau nieko, ir nevykdo užpuolimų.

PARYŽIUS, lapkr. 6. — Socialistai ir komunistai staiga susimetė pulti premjerą Daladierą. Premjeras, kaip žinoma, ėmėsi griauti "liaudies" frontą.

AMERIKA PRIEŠINSIS JAPONŲ ŽYGIAMS KINIJOJE

WASHINGTON, lapkr. 5. — J. A. Valstybių sekretorius Hull pareiškia, kad Amerika yra griežtai priešinga japonų planuojamai Azijos Rytuose naujai santvarkai — užkariau tas Kinijos teritorijas ir Mandžiuką politiniai, ekonominiai ir kultūriniai sujungti su Japonija. Taip pat priešinsis "atvirų durų" sutarties panaikinimui.

POPIEŽIAUS KONSEKRACIJOS SUKAKTUVĖS

VATIKANAS. — Ramiai, be jokių iškilmių Šventasis Tėvas Pijus XI spalio 28 dieną minėjo 19 metų sukaktuves, kaip konsekruotas vyskupu.

Šių dienų Žemaitija. (Viršuje): bendras Švėkšnos miestelio vaizdas, (aukštai kampe) prie Pašilės kelio koplytėlė, būdingas vėjo malūnas, (apačioje viduryje) Švėkšnos parko vaizdas ir greta naujieji Lietuvos Banko rūmai Tauragėje.

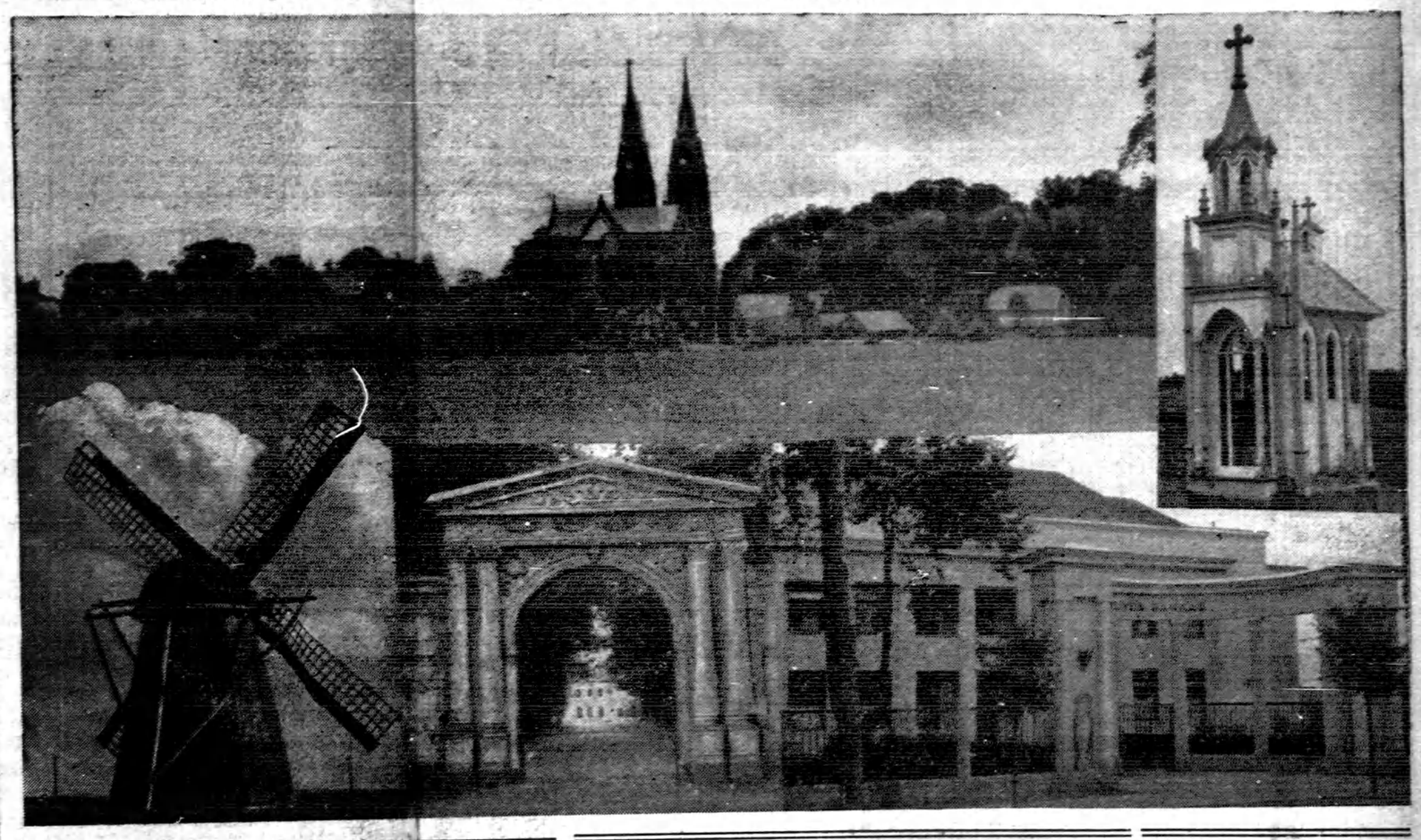

J. A. Valstybių vyriausybė planuoja nepasiduoti Europos ginklavimuisi

WASHINGTON, lapkr. 6.— Europa galvatrukčiais ginkluojasi. Apskaičiuota, kad ten ginklavimuisi šiemet išleidžiama apie 20 bilijonų dolerių. Į tai atsižvelgus ir J. Am. Valstybės yra verčiamos daugiau ginkluotis. Amerika nenoromis verčiama jungtis prie šių nepaprastų lenktynių.

Vyriausybė baigia daryti planus oro laivyną padidinti iki 7,000, o gal ir 10,000 lėktuvų.

Be to bus žymiai didinamas ir jūros laivynas ir pastovios kariuomenės skaičius.

Taip dalykams stovint, negalima tikėtis pastovios taikos.

DIXMOORO VIRŠININKAI PRIPAŽINTI KALTAIS

Dixmoor yra miesteliukas už 6 mylių nuo Chicagos pietų link. Turi apie 400 gyvento jų. Per jį eina Dixie plentas. Seniau miesteliukas vadinosi Specialville.

Per ilgus metus šio miesteliuko viršininkai susitarę išnaudojo plentu važinėjančius automobilininkus. Užstatinėjo visokius spąstus, neteisingai a reštuodavo ir pabaudas skirdavo. Tuo būdu surinkdavo pajamas reikalingoms savo išlaidoms.

Toks stovis pasidarė nepakenčiamas ir Chicago Motor klubo pastangomis Dixmooro burmistras, taikos teisėjas ir trys policistai patraukti tieson.

Cooko apskrities kriminalinių bylų teisme prisėdai visus penkis pripažino kaltais.

HENDAYE, lapkr. 6. — Praneša, Ispanijos frankistų kariuomenė daro žymią pažangą Ebro upės fronte.

BENDRUOMENĖS FONDUI AUKOS

Chicagos bendruomenės fondo kampanijos pirmininkas R. A. Bard praneša, kad šiam fondui aukojo: Jo Eminencija kardinolas Mundeleinas 1,000 dol. JE. vyskupas W. D. O'Brien, Chicago auxilinis vyskupas, 200 dol.

Iš arkivyskupijos kanceliarijos visiems klebonams pasiųstas laiškas bažnyčiose paraginti tikinčiuosius prisidėti prie bendruomenės fondo sudarymo.

Šio fondo dalis tenka ir katalikiškoms įstaigoms.

MUSSOLINI MELDŽIAS ŠV. PETRO BAZILIKOJE

VATIKANAS. — Savo sūnaus jungtuvių proga premjeras Mussolinis su jaunavedžiais atlankė Šv. Petro baziliką Vatikane ir tenai podraug su kitais svečiais meldėsi.

Gausinga minia jį raliavimais pasitiko išėjus jam iš bazilikos. Minia buvo pradėjus raliuoti ir bazilikoje, bet prem jeras ją nutildė, nes ne vieta jį ten sveikinti.

BEATIFIKUOTA VIENUOLĖ ROSSELLO

VATIKANAS, lapkr. 6. — Su įspūdingomis iškilmėmis Šv. Petro bazilikoje šiandien Šventasis Tėvas Pijus XI beatifikavo vienuolę seserį Rossello.

Iš ryto bazilikoje įvyko pontifikalinės Mišios, o popiet — procesija su naujos palaimintosios relikvijomis.

LENKŲ ŽIAURUMAI SU UKRAINIEČIAIS GALICIJOJE

RYGA, lapkr. 6. — Pereitą savaitę Galicijos miestuose ukrainiečiai ir vėl buvo smarkiau subruzdę kovoti dėl savo teisių ir laisvės.

Privačiomis žiniomis, Lvovo mieste įvykę dideli sumišimai. Trečiadienį po bažnytinių pamaldų ukrainiečiai sukėlė demonstracijas prieš lenkų politinį nusistatymą. Demonstruotojai ne vien reikalavo laisvės, bet ir nepriklausomybės lenkų valdomai Ukrainos daliai. Žiauriausiomis priemonėmis lenkų policija išblaškė ukrainiečius.

Ketvirtadienį lenkai studentai užpuolė ukrainiečių seminariją. Žymią dalį ukrainiečių seminaristų pro langus išmetė iš antrojo aukšto. Daug jų sužalota. Sakoma, policija areštavusi kelioliką lenkų studentų.

Lenkijoje spauda apie tai nepaduoda jokių žinių. Viskas uždrausta. Lenkų laikraštininkai protestuoja prieš tą griežtą cenzūrą.

Rytoj vyksta piliečių balsavimai; svarbu žinoti, kur kas bus renkama

Visi piliečiai patariami dalyvauti rinkimuose

Rytoj, lapkričio 8 d., įvyksta nacionaliai, paskirų valstybių ir savivaldybėse (apskrityse ir miestuose) rinkimai.

Turį teisę balsuoti piliečiai turi įsidėmėti šiuos rinkimų faktus:

Illinoiso valstybėje renkami: Federalinis senatorius, į kongreso žemuosius rūmus 27 atstovai (kongresmonai), visi valstybės legislatūros žemieji rūmai (153 atstovai) ir 26 legislatūrai senatoriai.

Chicagoj renkami: savivaldybės (miestinių) teismams 12 teisėjų ir sanitariniam distriktui 3 trustisai. Cook apskrityje eilė valdininkų: šerifas, apskrities klerkas, apskrities teisėjas, iždininkas, 10 komisionierių ir kiti.

Visoj šaly: Visose paskirose valstybėse, išėmus Maine valstybę, renkami kongresui 35 senatoriai ir 432 atstovai žemesniesiems kongreso rūmams.

32-se paskirose valstybėse renkami gubernatoriai.

Balsuoti vietos rytoj atidarytos nuo 6:00 ryto iki 5:00 vakaro.

ISPANIJOS RAUDONŲJŲ ŽUDIKŲ AUKOS

BURGOS, Ispanija. — Tautininkų (nacionalistų) vyriausybė paskelbė, kad išvaduotuose Lerida provincijos 36 miesteliuose raudonieji nužudė 756 asmenis iki buvo iš ten išvyti.

Tarp nužudytųjų yra: vienas arkivyskupas, 76 kunigai ir keletas moterų senesnių kaip 70 m. amž.

KARAS ISPANIJOJE NEGRĖSIA EUROPOS TAIKAI

LONDONAS, lapkr. 5. — Ministras pirmininkas Chamberlainas parlamente pranešė, kad Ispanijos karas daugiau jau negręsia Europos taikai. Sako, tuo klausimu draugiškai sutarta Miuncheno konferencijoje.

NACIAI TIKISI PASIPELNYTI

VIENA, lapkr. 6. — Čia suregistruotos žydų savastys vertės nuo 2,000 dol. ir aukščiau. Naciai randa vietos žydai turi vieno bilijono dol. vertės savasčių.

LENKIJOJE SEIMO RINKIMAI

VARŠUVA, lapkr. 6. — Šiandien Lenkijoje vykdomi seimo rinkimai. Balsuojama tik už vyriausybės parinktus kandidatus.

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Šiandien debesuota; daug vėsiau; šiauriniai vėjai.

Saulė teka 6:30, leidžiasi 4:37.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Illinois
Published Daily, Except Sunday.
SUBSCRIPTIONS: One Year — $6.00; Six Months — $3.50; Three Months — $2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — $7.00; Six Months — $4.00; Copy — .03c.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.

"DRAUGAS"

Išeina kasdien išskyrus sekmadienius.
PRENUMERATOS KAINA: J. Amerikos valstybėse: Metams — $6.00; Pusei Metų — $3.50; Trims mėnesiams — $2.00; Vienam mėnesiui — .75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — $7.00; Pusei metų — $4.00. Pavienis num. 3c.

Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus.
Bendradarbiams ir korespondentams raštų negrąžina, jei neprašoma tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasilaiko sau teisę taisyti ir trumpinti visus prisiųstus raštus ir ypač korespondencijas sulyg savo nuožiūros. Korespondentų prašo rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima rašomąja mašinėle) paliekant didelius tarpus pataisymams, vengiant polemikos ir asmeniškumų. Pasenusios korespondencijos laikraštin nededamos.

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

"Mums Reikia Lietuviškos Mokyklos"

Tokią antrašte Vilniaus lietuvių laikraštis "Aidas" įdėjo vedamąjį, kurį mes čia ištisai perspausdiname:

"Mes esame lietuviai, lietuviais norime ir turime teisę palikti. Miršta paskiras asmuo, esti mirtis ir tautoms. Kai tauta praranda savo kalbą ir dvasią, ji yra mirusi.

Mūsų ateitis — jaunoji karta, prieaugiis. Jis turi būti lietuviškas, kaip ir mes esame. Tai mums įgimta teisė, tai mūsų gyvybės klausimas. Visi tai pripažįstame.

Garsus vokiečių filosofas Kantas yra pasakęs: "Žmogus gali tapti žmogumi tik auklėjamas". Tan posakin įdėta daug gyveniniškos tiesos. Gimstame lietuviais, bet ir tampame lietuviais. Turkų sultonai senovėje iš krikščionių atimtų vaikų, juos auklėdami, padarydavo janičarus, ištikimiausių sau kareivių gvardiją. Praeityje auklėjimas mokykloje ir šeimoje ištisas eilės mūsų tautiečių padarė nelietuviais ir kartais didžiausiais mūsų tautos priešais.

Mūsų vaikus auklėja šeima, aplinkuma ir mokykla. Privalomas mokymas pralaiko vaiką septynerius metus pradžios mokykloje. Čia jis mokinamas skaityti ir rašyti, žiūrėti į gyvenimą ir suprasti gyvenimą. Mokykla žymiai veikia vaiko pamėgimus ir nusiteikimus, mokykla arba stato, arba griauna vaiko tautinį nuo tėvų paveldėtą charakterį.

Kokia mokykla gali auklėti ir išauklėti lietuvį? Tik lietuviška. Lietuviai sako: neišperės gegutė vanagėlio lizdo. Mat, ne toji prigimtis, ne toji dvasia. Ko neturi, negali duoti, ko pats nemyli ir negerbi, negali padaryti gerbiamu ir mylimu kitiems. Tai aišku, kaip diena. Taigi visos tautos rūpinasi, deda pastangų, kad jų vaikai mokytųsi tautinėse mokyklose. Nuo to atsisako tik tos tautos, kurios negali, kurios nesugeba.

Kuo reiškiasi mokyklos lietuviškumas? Mokymu ir auklėjimu. Lietuviškoje mokykloje mokytojas turi būti lietuvis, mokomoji kalba lietuviška, dėstomieji dalykai turi duoti pakankamai žinių apie lietuvių praeitį ir dabartį, o auklėjimo ir mokymo dvasia turi skiepyti pagarbą ir meilę lietuviams ir lietuviškumui. Kur bent vieno tų pradų nėra, ten mokykla nėra tikrai lietuviška, ji neteikia lietuviško auklėjimo. O ką sakyti apie tas mokyklas, kurių visas lietuviškumas, kad vaikai lietuviai?

Juk iš rusų laikų mes atsimename ir tokių mokyklų. Jų nestinga ir šiandien. Pavyzdžiui, Tilžės krašte, kur vokiečiai dirba lietuvių nutautinimo darbą.

Gera lietuviška mokykla ne iš karto pasidaro. Ji reikalinga nuolatinių pastangų ir rūpesčio. Namai patys neatsistoja, nei dirvonai savaime nepavirsta kviečių lauku, — tai sunkaus ir ilgo darbo vaisiai. Ar manysime, kad kitaip gali būti su mokyklomis?

O kas gi turi rūpintis mokyklos lietuviškumu? Ne kas kitas, tik patys tėvai kaip vienas vyras, o ypač tie, kurių vaikai eina mokyklon. Taip yra visame pasaulyje, taip turi būti ir pas mus, nes esame lietuviai, norime būti lietuviai, mes savo vaikus auklėjame lietuviais ne tik namie, bet ir mokykloje. Mūsų vaikų mokykla turi būti tokia, kaip mes, vadinasi, kūnu ir dvasia lietuviška. Tegul visi lietuviai tėvai pasisako: Mokyklos lietuviškumui negailėsiu žygio, dirbsiu, ieškosiu ir tol nenurimsiu, kol laimėsiu. Tauta to iš manęs laukia, vaikučiai maldauja... Aš kitaip negaliu".

Kaip gerai yra žinoma, lenkų valdžia Vilniaus krašte uždarė visas lietuvių mokyklas. Tuo aktu lenkai padarė begalo didelę skriaudą to krašto lietuviams. Mums reiktų vilniečiams padėti. Reikia siųsti Lenkijos vyriausybei reikalavimus, kad leistų atidaryti lietuvių mokyklas Vilniaus krašte.

Vilniaus "Aido" vedamajame straipsny išreikštos mintys yra įsidėmėtinos ir mums, Amerikos lietuviams, nes ir pas mus lietuviškoji mokykla vaidina patį svarbiausįjį vaidmenį lietuvybės išlaikymo darbe.

APŽVALGA

Smūgis Prieš Smūgį

"Šaltinio" žiniomis Sovietų Rusijos bedievių sąjunga išsiuntinėjo viso pasaulio bedieviams 10 punktų programą, kurią, žūt būt, turi įgyvendinti. Bet kaip jie nustebo, kad tuoj pasirodo spaudoje ir tikinčiųjų programa, taip pat 10 punktų, dar energingiau vykdoma. Čia duodame abi programas, kviesdami katalikus visu uolumu paremti katalikiškąją programą. Tai yra tikras dvasios karas, kur reikalingi savanoriai, dvasios milžinai ištvermingai vykdyti Kristaus Karaliaus mokslą.

Bedievių programa:

1. Kiekvienas pašauktas karan bedievis turi atsisakyti nuo bet kokios dvasiškos įtakos.
2. Privalo nedalyvauti religinėse karo apeigose.
3. Prižiūrėti, kad kareiviai nepatektų Bažnyčios įtakon.
4. Nepriimti bažnytinių organizacijų teikiamų dovanų.
5. Atsisakyti nešioti bet kokius religinius ženklus ar laikyti bažnytines knygas.
6. Per visą gyvenimą pasilikti bedieviu.
7. Kovoti prieš pastangas panaudoti karą, kaip priemonę nešti religinę įtaką masėms.
8. Priešintis tiems, kurie dėl religinių įsitikinimų atsisako imti ginklą.
9. Atsiminti, kad kunigas visuomet buvo ir bus komunistinės revoliucijos ir komunistinės valstybės išdavikas.
10. Tavo idealas pasaulinė revoliucija ir pilnas bedievybės laimėjimas.

Tikinčiųjų programa:

1. Kiekvienas pašauktas karan katalikas pasižada laikytis Kristaus mokslo visur.
2. Jis privalo dalyvauti religinėse karo apeigose.
3. Prižiūrėti, kad kareiviai visuomet turėtų Bažnyčios globą.
4. Bažnytinės organizacijos rūpinasi kariuomenei įteikti kuo daugiausiai dovanų.
5. Griežta pareiga visuomet nešioti religinius ženklus ir platinti bei laikyti religines knygas.
6. Per visą gyvenimą pasilikti kataliku.
7. Kovoti prieš pastangas panaudoti karą, kaip priemonę platinti bedievybei ir nedorovei.
8. Priešintis tiems, kurie dėl smurto ir neteisybės ima ginklą.
9. Atsiminti, kad kunigas visuomet buvo ir bus Kristaus taikos ir katalikiškos valstybės rėmėjas.
10. Tavo idealas Kristaus meilė ir pilnas katalikybės laimėjimas.

Šios programos parodo, rašo "Š-nis", ko siekia mūsų priešai ir ką turime daryti mes, katalikai. Žinant priešo tikslus ir taktiką, lengviau jį nugalėti. Bedievybė, pamačius, kad ji tikėjimo neišraus taikos keliu, bandys jį išplėšti ginklo jėga. Štai kodėl bedievybės agentams svarbu subedievinti karius. Tad katalikai ėmėsi didesnės meilės darbų, nuoširdžiai bendraudami su kariais ir visą savo gyvenimą geriau įsąmonindami Kristaus mokslu. Mūsų programa plati, lengva, tik reikia ją uoliai vykdyti. Už Kristų ir Bažnyčią! Už pasaulio taiką ir artimo meilę!

Lenkų Spauda Apie Spalių 9 d.

"XX Amž." rašo, kad Spalių 9-ji diena davė progos Vilniaus lenkų dienraščiui "Kurjer Wilenski" prisiminti "du didelius įvykius": 1920 m. buvo iš lietuvių valdžios išvaduotas Vilnius, buvusi Lietuvos sostinė, o dabar amžinai lenkiška Užolzio žemė išlaisvinta iš svetimųjų jungo.

Siekdamas tų dviejų įvykių istorines šaknis, "Kurjer Wilenski" apie Vilnių šitaip byloja: Vilnius, Lietuvos sostinė, per tris šimtmečius būdamas ne svetimos, bet bendros lenkų — lietuvių valstybės sienose, visiškai laisvu noru davėsi sulenkinamas.

Lenkų laikraštis primena, kad "Vilniaus išlaisvinimas" tapo nesantaikos akstinu, tuo tarpu kai Užolzio atidavimas Lenkijai, priešingai, davęs pagrindą lenkų - čekų santykiams pagerėti. Toliau "K. W." rašo: Galim užjausti lietuviams, kad jie amžinai (na zawsze) neteko sostinės, bet gi mes negalim atsisakyti nuo savo teisių... Lietuva tuos motyvus turi pripažinti kad ir dėl savo interesų.

Toliau laikraštis samprotauja: Lenkijos ir Lietuvos perdalinimas į dvi suverenines valstybes neabejotinai apsaugojo lietuvių kultūrą nuo sunykimo, nuo kapituliacijos prieš lenkų kultūrą.

Už savo kultūrinę individualybę lietuvių tauta sumokėjo brangią kainą... Ji už tai atidavė savo istorinę sostinę, nors ir nenoromis atidavė. Tos kainos šiandien nėra ko gailėtis rašo lenkų laikraštis.

Nesustodami prie tų "Kurjer Wilenski" autoriaus Piotr Lemieszo refleksijų, norėtumėm grįžti prie jo konstatavimo, jog pirmojoje citatoje paminėtieji abu aktai visiškai užsitarnauja išvadavimo vardo, nes abu buvo pagrįsti etnografiniais motyvais.

Palikę nuošaliai visas aistras ir prejudicijas, rašo "XX Amž.", turim pripažinti, jog abiem atvejais tasai etnografinis principas nėra išlaikytas iki galo, ir jis neišlaikytas — ypač kiek tat liečia Vilniaus kraštą — lenkų naudai. Tokia padėtis, kokia yra dabar, ir kiek ji liečia Lietuvos - Lenkijos santykius.

LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO APŽVALGA

Čia pateikiame, gerbiamiesiems skaitytojams, Lietuvos kultūrinio gyvenimo, šių metų vasaros laikotarpio, apžvalgą.

Paprastai vasaros metu draugijinis, visuomeninis bei kultūrinis veiklumas susilpnėja, nes sodžius būna užimtas savo ūkine darbymete, o miestai pratuštėja: kas tiktai gali, šalinasi miesčioniško tvanko į gamtą, į sodžius, į vasarvietes. Tačiau šiemet būta kiek kitaip. Šiemet Lietuva, kaip Latvija ir Estija, minėjo savo nepriklausomybės dvidešimtmečio sukaktį. Dar pernai rudenį Kaune buvo sudarytas vyriausias komitetas šių jubiliejinių metų minėjimo įvairioms iškilmėms ruošti. Komitetas nesiėmė pats visoms iškilmėms vadovauti, o pakvietė visuomenines — kultūrines organizacijas ir įstaigas parodyti laisvos iniciatyvos ir ruošti nepriklausomybės bei svarbiųjų įvykių paminėjimus, pagal savo pajėgumą ir vietos aplinkybes. Be to, buvo nustatyta, kad Laisvės dvidešimtmečio sukakties minėjimas gali ir turi tęstis ištisus metus.

Todėl organizacijos ir įstaigos, sutelktinėmis jėgomis ir atskirai, per įvairias iškilmes, suvažiavimus, kongresus, spaudą ir kitais būdais, pasistengė parodyti ir nušviesti viso krašto ir visų sričių nepriklausomybės metais atsiektus laimėjimus, išsiryškinti ateities siekimus ir uždavinius.

Literatūra

Vasaros laikotarpiu ypatingų reiškinių neparodė. Rašytojai su savo stambesniais kūriniais paprastai pasireiškia vėliau, rudenį ir žiemą. Pastaraisiais keleriais metais lietuvių literatūroje pastebimas žymiai didesnis gyvumas ir veiklumas. Akstiną tam davė rašytojų susiorganizavimas į gana veiklią draugiją ir literatūros premijos. Vyriausybė jau ketvirtus metus skiria po 5,000 litų premijas už geriausią grožinės literatūros veikalą. Taip pat kasmet literatūros premijas skiria ir stambesnės knygų leidyklos. Todėl veikalai, kurie pretenduoja į premijas, dažniausiai pasirodo prieš Naujus Metus. Kokie bus šiemet tie veikalai, pamatysime vėliau.

Knygų leidyklos vasarą daugiausia buvo užimtos vadovėlių mokykloms gaminimu ir išleido šiaip gana daug knygų. Pažymėtinas visų rinkoje esančių knygų sistematinio katalogo išleidimas. Katalogas, 1,160 puslapių, apima 7,033 leidinių pavadinimus su jų turinio trumpu apibudinimu. Katalogą sudarė bibliotekininkas Iz. Kisinas, o išleido knygų leidyklos. Kitų knygų tarpe, žymiausia šią vasarą pasirodęs leidinys bus "Lietuva 1918-1938". Tai 27 autorių parašyta, žurnalisto Vinco Kemežio redaguota, Nepriklausomos Lietuvos per dvidešimt metų atliktų darbų apžvalga. Knyga didelio formato, 370 puslapių, meniškai iliustruota ir išleista. Knygos pavadinimas — "Lietuva 1918-1938 metais" — gražiai nusako jos turinį.

Apie meną

Pasakytina tas pat, kas ir apie literatūrą. Lietuvos menininkai yra nutarę savo šios vasaros ir bendrai pastarųjų metų darbus parodyti jubiliejinėje meno parodoje, kuri bus atidaryta šių metų gruodžio 4 dieną. Šioje parodoje bus tiktai tie meno kūriniai, kurie dar nėra buvę jokiose parodose. Menininkai visą vasarą pasiskirstę vasaroti įvairiose provincijos vietose, ir poilsaudami rūpestingai dirbo, kad turėtų kuo retoje parodoje pasirodyti. Juo labiau, kad šiemet pirmą kartą meno kūriniai bus premijuojami. Premijoms už geriausius tapybos, skulptūros, grafikos ir pritaikomojo meno kūrinius bus išdalinta 10,000 litų, kuriuos paskyrė Valstybės Taupomosios Kasos.

Kai kurie menininkai turėjo daug darbo ir rūpesčio, ruošdami aukštosios meno mokyklos statutą, programą ir visą reformos planą. Meno mokykla, šiemet paminėjusi penkiolikos metų sukaktį, savo moksliniu lygiu jau yra priaugusi prie aukštosios mokyklos programos, tačiau iki šiol veikė aukštesniosios mokyklos teisėmis. Nuo ateinančių Naujų Metų meno mokykla jau veiks aukštosios mokyklos teisėmis. Šitai svarbiai reformai dabar baigiami paruošiamieji darbai.

Daina

Praeitą vasarą gražiai pasireiškė rajoninės dainų šventėse Klaipėdoje ir Ukmergėje, o taip pat tautiškojo jaunimo "Jaunosios Lietuvos" suvažiavime Šiauliuose ir katalikiško jaunimo "Pavasario" kongrese Kaune.

Daugelio buvo labai apgailestauta, kad šiemet neįvyko visuotinoji dainų šventė Kaune, kaip kad buvo numatyta ir ruoštasi. Pirmoji visuotinoji dainų šventė įvyko 1924 metais, antroji 1928 metais ir trečioji 1930 Vytauto Didžiojo metais. Šios trys dainų šventės turėjo didelį pasisekimą ir parodė lietuviškos dainos visą grožį ir galybę. Tačiau bendrieji jungtiniai chorai, iš 6,000-8,000 dainininkų, tegalėjo padainuoti lengvesnes, liaudies dainas. Muzikai reiškė pageidavimą, kad būsimojoje dainų šventėje, kuri buvo numatyta suruošti 1938 metais, ir jungtinis choras turėtų sunkesnių, laisvos kompozicijos, dainų programą. Iš anksto buvo pradėta ruoštis. Muzikų draugija jau prieš ketverius metus pradėjo leisti serijomis visuotinės dainų šventės programos dainų gaidas, kuriomis aprūpino visus užsiregistravusius chorus. Iki šiol išleido tris dainų serijas — 60 dainų. Šių metų visuotinoje dainų šventėje dalyvauti užsiregistravo 400 chorų su apie 18,000 dainininkų. Tačiau betikrinant chorų pasiruošimą paaiškėjo, kad daugeliui chorų kai kurios dainos sunkiai įveikiamos. Ir buvo pripažinta, kad chorai šventei nėra pakankamai gerai pasiruošę. Tokiu būdu visuotinioji Lietuvos dainų šventė buvo atidėta net 1943 metams, kada bus minima nepriklausomybės 25 metų sukaktis.

Iki to laiko dainos meną kelti, chorus ugdyti ir juos didžiajai dainų šventei ruošti nusistatyta per rajonines dainų šventes. Pernai rajoninės dainų šventės buvo Panevėžyje ir Marijampolėje, šiemet — Klaipėdoje ir Ukmergėje, ateinančiais metais bus Rokiškyje, Šiauliuose ir Alytuje.

Rajoninės dainų šventės jau yra įgavusios tradicinį, apibendrintą pobūdį. Į jas suvažiuoja beveik visi chorai artimiausio rajono ir chorai-svečiai iš visos Lietuvos. Programą iš anksto sudaro Muzikų draugija, susitarusi su vietos chorvedžiais. Chorus suderint ir sujungti į bendrą chorą nėra sunku, nes visi chorai mokosi dainos, pagal Muzikų draugijos patiektas gaidas. Papratai šventės trunka dvi dienas. Pirmąją dieną įvyksta simfoninis koncertas ir stipresniųjų chorų varžybos; antrąją dieną didžiąją programą išpildo jungtinis choras, į kurį įeina visi suvažiavusieji chorai. Į rajonines dainų šventes paprastai suvažiuoja apie 100 chorų su apie 3,000 dainininkų. Kadangi čia gauna rungtyniauti ir atskiri chorai, ir įvairūs rajonai, tai tokios šventės dainos meno kėlimui ir chorų kultūrai yra labai reikšmingos. Be to, tokios rajoninės dainų šventės leidžia įvairių krašto vietų gyventojams patirti gražaus ir galingo dainavimo įspūdžius. Šiemet įvykusios rajoninės dainų šventės parodė, kad daugelis chorų jau yra pasiekę aukštą dainos me[...]

(Tęsinys 3 pusl.)

J. J. Pelley (dešinė,) prezidentas Amer. J. V. Geležinkelių Sąjungos pasirašo telegramą prez. Rooseveltui, kurioj praneša, kad išvengimui streiko geležinkelių kompanijos atsisako mažinti darbininkams atlyginimą (15 nuoš.). Šis nutarimas padarytas susirinkime Chicagoj, kur atstovauta 100 atskirų geležinkelių linijų. Kairėj Carl R. Gray, prez. Union Pacific, o vidury W. J. Jenkins, prez. Norfolk and Western. (Acme telephoto).

ANNA KASKAS—KATKAUSKAITES, Metropolitan Operos artistės, koncertas bus Šeštadienio vakare, lapkr. 12 d., Orchestra Hall. Tikietų kainos — $1.00 ir $1.50. Įsigykite išanksto. Galite gauti "Draugo" ofise.

828

Lietuvos Kultūros Gyvenimo Apžvalga

(Atkelta iš 2 pusl.)

no lygį ir kad lietuviškoji daina ir jos ugdytojai chorai sparčiai eina pažangos keliu.

Vytauto Didžiojo Kultūros Muzicjus

Praeitą vasarą, kaip ir kitais metais, vykdė senosios lietuvių kultūros eksponatų rinkimą. Tuo tikslu buvo išsiuntęs dvi etnografines ekspedicijas — vieną į vakarų, kitą į rytų Lietuvą. Abi ekspedicijos, pagal nustatytą planą, rinko būdingas namų apyvokos reikmenis, darbo įrankius, liaudies meno dirbinius; darė senų statybų ir sodybų nutraukas ir planus, tyrinėjo ir užrašinėjo papročius. Ekspedicijos surinko kelis šimtus eksponatų, labai retų, senų ir įdomių. Surinktoji medžiaga tuo tarpu dedama į Kultūros Muziejaus sandėlius. Vėliau ji bus atiduota organizuojamam tėviškės muziejui, kuris vaizduos Lietuvos senosios kartos visas gyvenimo aplinkybes — su trobesiais, rūbais, rakandais, darbo įrankiais ir kt.

Naujos kultūros įstaigos

Įsisteigusios ar steigiamos, pažymėtinos šios:

Visuomeninio Darbo Vadyba, kurios tikslas tautinę ir valstybinę sąmonę ugdyti ir visuomenę informuoti. Ji apima vieną šiojo žodžio, spaudos, meno, pavaizdavimo (parodų) ir draugijinio darbo sritis. Naujoji įstaiga yra ministro pirmininko žinioje. Jai vadovauja generalinis sekretorius (viceministras) prof. Izidorius Tamošaitis. Visuomeninio Darbo Vadyba, turėdama plačius tikslus ir uždavinius, įstatymu yra gavusi ir plačių teisių: įstaigos nurodymai, siekiant jai savo tikslų, yra privalomi valstybinėms, savivaldybinėms ir kitoms viešosios teisės organizacijoms. Įstaiga jau yra perėmusi prie "Eltos" veikusį Vidaus Informacijos Skyrių, iš Vidaus Reikalų Ministerijos spaudos priežiūrą, Valstybės Radiofoną ir kino filmų cenzūrą. Visuomeninio Darbo Vadyba dar tebėra organizavimosi stadijoje, tačiau jos veikla jau yra teigiami pasireiškusi visuomeniniam gyvenime ir visuomenės informavime.

Šią vasarą yra gimusi ir kita reikšminga kultūrinė įstaiga — tai Lituanistikos Institutas. Kaip švietimo ministras prof. Tonkūnas Seime paaiškino, šio instituto uždavinys bus dirbti, kad lietuvių tauta tam tikrais atžvilgiais geriau save pažintų, geriau žinotų savo istoriją ir kalbą. Ir iki šiol šia kryptimi buvo nemaža rūpintasi. Steigiamojo Instituto tikslų siekė universiteto lietuvių kalbos, lyginamosios kalbotyros, lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos katedros, lietuvių kalbos žodyno komisija, tautosakos archyvas, pavardžių ir vietovardžių komisija ir kt. Tačiau šios įstaigos dirbo paskirai, be bendro plano. Lituanistikos Institutas visus tuos darbus sukoncentruos, išplės ir pagyvins.

Zoologijos sodas

Liepos mėn. pradžioje Mickevičiaus slėnyje, ties Kaunu, atidarytas zoologijos sodas — žvėrynas, kuris turi tikslą gyvai parodyti visą Lietuvos gyvūniją — žvėris, paukščius ir žuvis. Tuo tarpu į zoologijos sodą renkama Lietuvos gyvūnija, o vėliau numatoma įsigyti įdomesnių eksponatų ir iš kitų kraštų. Sodui vieta parinkta labai tinkama: apie 24 hektarų plotas, apaugęs įvairiais medžiais ir krūmais, kalnuotas, upelio pertekamas. Zoologijos sodas kartu su botanikos sodu ir gamtos muziejumi žiūrovui parodo visą Lietuvos gamtą, su jos gyvūniją ir augmenija.

(Bus daugiau)

Jimmy Fox, Boston Red So pirmas beismonas pripažintas geriausiu lošėju American Lygoj.

Kai piktiniesi kokiu nors keno nors daroma klaida, tai pirma pagalvok ir pasižiūrėk save, ar pats nėsi panašiai padaręs. *Marcus Aurel.*

Iš Politikos Lauko

UŽ KĄ BALSUOSIME?

Rytoj rinkimai. Tenka rinktis kandidatus. Republikonai stengiasi mus įtikinti, kad valdžios reikalai nėra tinkamai tvarkomi ir dėlto valdžia turi būti jiems pavesta.

Kad tinkamai atsakyti į tą klausimą reikia pirmiausiai pasvarstyti ką davė Demokratų partija ir ką ji rengiasi mums dar duoti.

Vienas dalykas mums visiems yra aiškus, būtent, tai, kad kaip tik stojo Demokratų partijos vadas Franklin D. Rooseveltas prezidentu ji tuoj pradėjo rūpintis darbininkų būviu. Susirūpinta, kad darbininkas gautų minimalį savaitės atlyginimą už savo darbą. Paskui, kad darbininkas pasidėjęs atliekamus pinigus banke juodai dienai, turėtų pilną apsaugą. Ji suprato, kad senesniems žmonėms dabar darbą gauti sunku, tad ir čia susirūpinta. Susirūpinta, kad jis senatvėje turėtų užtikrinimą. Trumpai, Demokratų partija mus įtikino, kad ji tikrai yra susirūpinusi viso krašto žmonėmis, kad žmogus gautu jam priklausančią dalia, nežiūrint kokiai žmonių giminei ar religijai jis priklausytų ir ar turi pinigų.

Ji žino, kad jei žmogus turi dirbtuvę ir samdo darbui atlikti žmones, tai toks dalykas yra svarbus ir jei kas sako, kaip kitaip, tai netikėtina. Ji be to žino, kad jis tas žmogus, kuris dirba toj dirbtuvėj, turi tas pačias teises savo reikaluose kaip ir tasai, kurs jį samdo. Ir tai Demokratų partija pilnai jau įrodė. Ji įrodė savo darbus ne kalbomis ir kritika, bet veiksmais. Demokratiškos Administracijos pastangomis buvo pravestas Socialės Apsaugos įstatymas, buvo pravestas valandų ir algų įstatymas, o taipgi ir daug kitokių progresyvių įstatymų ne vienos grupės naudai, bet visiems kraštо gyventojams.

Grįžkime prie Republikonų partijos ir paklauskime ką ji veikia? Nedviprasmiai galima pasakyti, kad Republikonai tik kritikuoja. Jie sako, kad nemėgsta tų darbų, ką yra atlikę Demokratai, bet nepasako ką kito būtų galima padaryti. Lengva yra kritikuoti, visai kas kita dirbti. Bet tas žmogus, kuris tik klaidas mato, bet nežiūri išėjimo nieko nepasako ir todėl jo kritika neturi rimto pamato. Nesižada Demokratai viską tobulai atlikti. Jie sako, kad jie siekiasi padaryti ką galima padaryti. Tad, ar yra reikalas klausti ką veiks Republikonai, kada jie tik sako, kad viskas kas Demokratų atlikta, negera?

(Skelb.)

BALSUOKIT UŽ DEMOKRATUS

ŽMONIŲ PARTIJA — ATEIVIŲ PARTIJA — NAUJŲ AMERIKIEČIŲ

Nauji Amerikiečiai, tai ateiviai, kurie sudaro nugarkaulį Amerikos. Per pasaulinį karą jie buvo pirmieji liuosanoriai įstoti į J. V. karuomenę ir laivyną ir daugybė jų mirė ginant Ameriką, Amerikos principus demokratijos. Bet, kad jie buvo prisirengę kraują lieti už Ameriką jie turėtų būti tinkami laikyti vietą ir imti aktyvą dalį federalės, valstybės, apskričio ir miesto administracijoje.

Dėlto yra tinkama, kad mūsų piliečiai Slavų, Teutonų, Graikų, Romunų, Vengrų, Italų, Skandinavų ir Lietuvių kartos labiausia turėtų remti tuos ant bilieto, kurie supranta juos ir žino jų idealus ir troškimus.

Ir, kad jie balsuos už savus kandidatus ir už kitus ant baloto, nėra abejonės, kad jie dirba savo politikiniam pagerinimui.

Nėra klausimo, kad Demokratų partija yra žmonių partija, labiausiai linkusi į norus naujos ateivių grupės, kuria Republikonų partija visados užgaudavo.

Kapitonas W. F. Hetman, kampanijos managerius sako "Apskričio Teisystė turėtų pasilikti Demokratiška, nes Teisėjas EDMUND K. JARECKI tą darbą gerai atliko. Teisėjas E. K. JARECKI panaikino balsavimų neteisingumą ir atliko daug kitų darbų visuomenės labui.

Todėl, išrinkit EDMUND K. JARECKI į Apskričio Teisėją. Balsuokit ne tik už jį, bet ir už kitus ant baloto.

Tas reiškia balsuokite STRAIGHT DEMOCRATIC ir tuo atliksite jūsų užduotį, lapkričio 8 d. (Skelb.)

Jei mažai mokytas blogai gyvena, nedaug ka nustebins, bet jei augšto mokslo žmogus blogai gyvena, kas iš jo mokslų?

Apiplėštas Tavernas

BRIGHTON PARK. — Lapkr. 5 d., 10 val. vak. du kaukuoti plėšikai įėjo į Mozart Taverną, 4356 So. Mozart st., kurio savininkai yra Albert Yakimauskas ir Pete Rymkiewicz ir paskelbė "holdap." Tuo laiku buvo 7 kostumeriai iš kurių du gavo į galvą su šautuvu, o kiti buvo suvaryti eilėn. Priėję plėšikai prie kasos pagrobė suvirš $60.00 ir paspruko automobiliu.

Atsargumo dėlei žmonės turėtų labiau būti prisirengę užpuolimams, ir mažiau pinigų laikyti prie savęs, nes valkatoms pasisekimas plėšimuose yra paskatinimas toliau plėšikauti. **Rep.**

Daugiau laimėsime rodydamiesi tokiais, kokiais esam, negu bandydami pasirodyti kitokiais. *La Rochefoucaud*

RYTOJ VISI EIKITE BALSUOTI!

Balsuotojai turi gerą progą Lapkričio 8 dieną, užtikrinti Ciceros miestui gerą atstovybę, išrinkdami ☒ A. F. Maciejewski į Kongresą ir ☒ N. Hendrikse į County Commissioner.

Klaidos nepadarysite jei balsuosite už visus DEMOKRATUS.

Balsavimo vietos atdaros nuo 6:00 valandos ryte iki 5:00 valandos vakare.

THE AWFUL PRICE YOU PAY FOR BEING NERVOUS

Check Below And See If You Have Any Of The Signs

Quivering nerves can make you old and haggard looking, cranky and hard to live with—can keep you awake nights and rob you of good health, good times and jobs.

Don't let yourself "go" like that. Start taking a good, reliable tonic—one made *especially for women*. And could you ask for anything whose benefits have been better proved than world-famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound?

Let the wholesome herbs and roots of Pinkham's Compound help Nature calm your shrieking nerves, tone up your system, and help lessen distress from female functional disorders.

Make a note NOW to get a bottle of this time-proven Pinkham's Compound TODAY

without fail from your druggist. Over a million women have written in letters reporting wonderful benefits.

For the past 60 years Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound has helped grateful women go "smiling thru" trying ordeals. Why not let it help YOU?

Modernize Illinois Banking Laws

Vote YES Vote

CONSTITUTIONAL AMENDMENT

☐ DEMOCRATIC ☐ REPUBLICAN

EXPLANATION OF PROPOSED AMENDMENT

1. Proposed section 5, like present section 5, provides that the State shall not be interested in any bank.

2. The amendment omits the provision from present section 5 requiring submission to the voters of acts of the General Assembly relating to banking. It provides in proposed section 6 that acts of the General Assembly relative to banking shall not go into effect unless such acts receive the affirmative votes of not less than two-thirds of the elected members of each House of the General Assembly.

3. Proposed section 8 repeals the provision of present section 6 making stockholders of a State bank liable to the creditors of the bank over the amount of stock held by such stockholders for liabilities of the bank.

4. Proposed section 7 provides that no bank shall hereafter be permitted to issue money or bills to circulate as money and replaces sections 7 and 8 regulating the issuance of money by banks.

For the proposed amendment to Sections 5, 6, 7 and 8 of Article XI of the Constitution.	Yes	X
	No	

Šis atspaudinimas parodo vietą siūlomo Konstitucijos pataisymo ant jūsų reguliario baloto.

Balsuokite "TAIP" ant Konstitucijos Pataisymo padėdami kryžiuką į tarpelį šale "Yes" ir tada balsuokite už jūsų pasirinkimą kandidatų.

Atsiminkite, kad Konstitucijos pataisymui reikalinga gauti didžiumą balsų ant pasiūlymo. Jei nebalsuosit, tai reikš, kad tai yra balsas prieš.

Balsuokite **YES** Balsuokite

Strengthen Our State Banking System

CONSTITUTIONAL AMENDMENT COMMITTEE, Floyd E. Thompson, Chairman

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti nauji Sakalo leidiniai:

1. **Balys Sruoga, GIESMĖ APIE GEDIMINĄ.** Poema gražiajam jaunimėliui. Iliustravo dail. **M. Dobužinskis.** Šioj giesmėj poetas skambiomis eilėmis ir meniškai sukurtais vaizdais literatūrinėn formon įvelka žinomą Vilniaus įkūrimo legendą. Puikios iliustracijos šį reto gražumo veikalą dar labiau papuošę. 64 psl. Lt. 2,50.

2. **Vl. Švitrigaila, MAŽASIS KARŽYGIS.** 6 pav. vaidinimas jaunimui, kuriame tikrovė žavi kaip pasaka, o pasakos elementas tarsi tikras mūsų istorijos fragmentas, kuriame didvyriškas jaunuolis išgelbsti savo tėvą ir tėviškę — pilj. 96 psl. Iliustruota premjeros nuotraukomis. Lt. 1,50.

3. **Julius Zeyer, TRYS LEGENDOS APIE NUKRYŽIUOTĄJĮ.** Vertė Vetusius. Tai žymaus čekų modernisto rašytojo Prahos, Toledo ir Slovakų legendos, parašytos intriguojančiai, su mistišku paslaptingumu, persunktos stipria religine nuotaika. 115 psl. Lt 2.

4. **Petras Vaičūnas, AUKSO GROMATA.** 4 veiksmų pjesė iš istorinio 1863 metų sukilimo. Veikale ryškiai parodytas bandžiauninkų vargingas gyvenimas ir laisvės — aukso gromatos pasiilgimas bei kova dėl jos. 214214 psl. Lt 3.50. Dail. **M. Dobužinskio** viršelis.

5. **Med. dr. R. W. Hynek. KRISTAUS KANČIA.** Medicininė ir tikybinė studija, moderninio medicinos mokslo šviesoje pagal Torine esančią Drobulę, atskleidžianti, remiantis, fotografinėmis nuotraukomis. Kristaus nukryžiavimą, kančia etc. Iliustruota autentiškomis nuotraukomis. 112 psl. Lt 2.

6. **Gonzague de Reynold, TRAGIŠKOJI EUROPA.** Naujuju laiku revoliucija. Tai visam pasaulyj pagarsėjusio veikalo I dalis, kurioje su didele erudicija ir objektyvumu autorius peržvelgia Europos gyvenimą nuo Prancūzų iki Rusų revoliucijos. Gyvas stilius ir originalus minčių reiškimas veikalą daro įdomų ir patraukly. 230 psl. Lt 2,50. Jau išspausdinta ir II dalis.

7. **Giovanni Papini, TRAGIZMAI IR VYRIŠKUMAS.** Vertė Vetusius. Su autoriaus portretu. Tai žymaus šių dienų italų rašytojo beletristiškai parašyti himnai humanizmui, inteligencijai, maršai drasai ir tempui, filosofinės pasakos ir lyrinės fantazijos. 166 psl. Lt 2.

8. **LIETUVIU KALBOS RAŠYBOS VADOVĖLIS** su kirčiuotu žodynu. Sudarė **A. Kalnius, Z. Kuzmickis, J. Talmantas.** Skiriama mokyklai ir visuomenei. Jame yra trumpai ir aiškiai išdėstyta visa mūsų rašyba: balsių rašymas, žodžių rašymas skyriais ir kartu, didžiųjų raidžių, svetimybių, aukštų pareigūnų vietų rašymas ir k. Žodyne yra apie 8,000 sukirčiuotų žodžių. 224 psl. Lt 2.50.

9. Laisvės kovų dramos. I. **St. Lančiaus SIGNALAS.** 4 veiksmų drama, kurioje vaizduojama lietuvių partizanų kovos su raudonarmiečiais, raudonųjų komisarų šeimininkavimas ir jo finalas. 160 psl. Lt 2.

10. II. **J. Dovydaičio GELEŽINIS TREJETAS.** 4 v. drama iš Liet. nepriklausomybės kovų Augustavo apylinkėse. Veikale iškeliama fronto karių draugiškumas, pasiaukojimas ir vietos gyventojų nuotaika, sulaukus savo tautiečių. 152 psl. Lt 2.

11. III. **Eduardo Žilio NEPRAŠYTI SVEČIAI.** 3 v. piesė iš kovų su bermontininkais. Joje avaizduotas ramus ūkininkų gyvenimas ir netikėtai rekvizitoriai, kurių tarpe iškeltas simpatiškas Mažosios Lietuvos lietuvis.

Visi šie trys veikalai Karinomenės Spaudos ir Švietimo Skyriaus dramos konkurse premijuoti. Su Valst. Teatro režis. Dauguviečio nurodymais vaidintojams ir dail. Žuko dekoracijų eskizais.

12 **TETA IŠ AMERIKOS.** 3 veiksmų komedija. Sulietuvino J. Andronis. Liaudies Teatro Nr. 8. Advokato, artisto vaidinančio moteriškas roles, amerikonė ir jos dukters nuotykiai kupini juoko ir lengvai pastatomi kiekv. scenoje. 96 psl. Lt 1.

Knygas galima išsirašyti šiuo adresu:—

"SAKALO" BENDROVĖ

Kęstučio gat. 36. Tel. 29-98

Kaunas, Lithuania

By Bruce Stuart

Dalykai Kuriems Verta Gyventi

(Iš angliško vertė KUN. ANT. M. KARAZIŠKIS)

(Tęsinys)

Mes randame apsčių šio dalyko piešinių visame mūsų bendrame gyvenime. Daugybės namų susisiekimas yra sudarkytas ir sugadintas šios nerūpestingos dvasios parodymu. Šeimyniškas gyvenimas turetų būti visų šeimynos narių skanių, pobūdžių, gabumų, dovanų, ir versmių susiliejimas. Kiekviename turėtų rastis susiturėjimas. Joks narys negali gyventi naminiame rateliyje lyg jis gyventų vienų vienas dideliame name, tuomi tik save į ką atsižvelgti. Jis turi daug sulaikyti savyje vardan kitų narių. Jis turi daryti daug dalykų, kurių jis nedarytų, jei jis būtų vienų vienas, kadangi jis yra mažos bendruomenės narys, kurios laimės ir labo jis turi siekti kiekvienoje vietoje, Joks šeimyniškas gyvenimas niekad negali būti tikrai idealiu jei visi visados turi savo valią.

Bet daugybė žmonių, kurie yra susirišę šeimyniškame gyvenime šitą užmiršta. Jie tikisi gyventi taip neatsižvelgiančiai į kitus lyg jie gyventų vienų vieni. Jie nežiūri į nei vieno smagumą, ramybę, arba malonumą, bet jų pačių. Jie leidžia jų pačių palinkimams turėti pilną ir laisvą išsireiškimą. Jie nededa jokių pastangų sulaikyti kokius nors gaivalus arba pobūdžius juose pačiuose, kurie siekia kitiems užduoti skausmo. Jie reikalauja visų jų teisių, n atsimindami, kad ir kit. š mynos nariai teises turi ir k naminė laimė gali būti atsie ta tiktai tarpusaviu teisių pasidavimu, kiekvienas garbė užsiteisdamas kitiems, kiekvienas neieškodamas kad ja tarnautų, bet besistengdamas tarnauti.

Ši išreikalaujanti dvasia v da prie nuolatinio nerūpestingumo. Rūpestingumas yra atsiminimas apie kitus ir suminkštinimas savo apsiėjimo, kad išvengus to, kas tiktai užduotų vargo, nepatogumo, arba kas užgautų kitus. Vaikutis turėjo puikią kanarką. Nuo ryto iki nakčiai ji giedodavo, o jos giesmė pripildė visą namą. Bet vaikučio motina buvo susirgusi — taip susirgusi, kad net paukštelio giedojimas, kurs vaikučiui buvo tokia meilia muzika, ją suneramino ir vargino. Jis padėjo ją į kitą namo dalį taip toli, kaip galima, nuo ligonės dą, jis išvydo jį apimančią kambario, manydamas, kad garsas negalės pasiekti jo motinos ausų. Bet aštrus giedojimas vis kambarį pasiekė, ir uždavė skausmo vargšei ligonei.

Vieną rytą, kai vaikutis stovėjo laikydamas jo motinos ranką, paukštelis pradėjo giedoti ir gaidos labai neaiškiai pasiekė kambarį; o tačiau kai jis žiūrėjo į kenčiančios veiskausmo išraišką. Ji nieko nesakė, bet vaikui nereikėjo žodžių jam pasakyti, kad paukščio giedojimas ją vargino. "Čia man ne muzika", jis sakė, "jei jis mano motinai skausmo užduoda". Tat, jis paėmė narvelį, ir, išnešdamas laukan, atidavė paukštį prieteliui. "Bet tu tą paukštelį mylėjai", sakė jo motina, kuo met ji sužinojo, ką jis buvo padaręs. "Taip", jis atsakė; "bet aš jus labiau myliu".

Čia buvo puikus dalykas. mums brangi. Mes turėtume padėti į šalį tuos dalykus mumyse, nežiūrint kiek tai atsieitų, kurie duoda skausmo mūsų mylimiesiems.

Ši dvasia prives mus atsižvelgti į kitų jausmus su kuo švelniausia atsarga. Jei kas serga mūsų namuose, ji padarys mus tykius mūsų judėjimuose, kad sergančiojo nesuneramintume. Jei prietelis randasi varge, ji padarys mus malonius visame mūsų pasielgime su juo. Jei kurs nors turi kokį silpnumą arba kūno iškraipymą, ji privers mus sergėtis kokio nors priminimo tos ydos arba išdarkymo, kas nelaimingajam užduotų nesmagumo.

(Daugiau bus)

Japonų kareiviai žiūri į Canton apylinkėje degančius kinų kariuomenės amunicijos sandėlius. Sandėlius kinai padegė apleisdami Cantoną. (Acme telephoto).

AMERICAN SUN FLAME OIL BURNING HEATERS

Su aliejiniu pečiu jūsų kambary bus šilta, vienoda šiluma visados — dieną ir naktį be jokių nesmagumų — nei anglių nešioti, nei su pelenais dulkintis nereikia. Sveika šiluma be dulkių ir dūmų.

Kainos aliejinių pečių pas Budriką yra prieinamos visiems — $29.50 ir aukščiau. Jūsų senas pečius yra priimamas mainais. Budriko krautuvė yra prisirengusi patenkinti visus ir gali pristatyti pečius visokios rūšies, kokių tik yra gaunama.

Jos. F. Budrick Inc.,

DIDŽIULĖ SOUTHSIDĖS KRAUTUVĖ RAKANDŲ, RADIJŲ IR ELEKTRIKINIŲ LEDAUNIŲ

3409–21 So. Halsted St. Tel. Yards 3088

Budriko Radio Programai:
WCFL—970 k. nedėliomis kaip 5:30 val. vakare.
WAAF—920 k. panedėliais ir pėtnyčiomis kaip 3:30 p.p.
WHFC—1420 k. ketvergais kaip 7 val. vakare.

...GS THAT NEVER HAPPEN

JUST KIDS—A Matter of Choice. By Ad Carter

— Sergantieji užkrečiamomis ligomis daro didelę skriaudą kitiems, jei nesisergėja užkrėsti.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

ĮVAIRŪS DAKTARAI

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRginia 1116 4070 Archer Ave.
Valandos: 1—3 ir 7—8
Kasdien išskyrus Seredą
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Sekmadienį susitarius

DR. CHARLES SEGAL
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2-tros lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS: [illegible]
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 [illegible] val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARds 0994
Rez. Tel. PLAza 2400
VALANDOS:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak
Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. CANal 2345
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. Cermak Road
Val.: 2—4 ir 7—9 val. vakare
Ketvergais pagal sutartį
2305 So. Leavitt Street
Tel. CANal 0402

Telefonas HEMlock 6286
DR. A. G. RAKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2415 W. Marquette Rd.
Ofiso valandos:
10—12 val. ryto
2—4 ir 6—8 val. vakaro
Trečiadieniais ir Sekmadieniais
Susitarius

DR. P. ATKOČIŪNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais
Valaandos: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago
Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais
Valandos: 3—8 P. M.

Tel. CAPitol 2828
DR. W. J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4309 W. Fullerton St.
OFISO VALANDOS:
1—4 po piet ir 6—8 vak.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Res 6958 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848
DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Road
Val. 2—4 ir 7—9 vak.
1446 So. 49th Ct.
Subatomis nuo 7—9 vakare
Ketv. ir Nedėliomis susitarus

Tel. YARds 5921
Res.: KENwood 5107
DR. A. J. BERTASH
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val. nuo 1—3; nuo 6:30—8:30
756 West 35th Street

Office hours:
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sundays by appointment
DR. STRIKOLIS
PHYSICIAN and SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Office Tel. YARds 4787
Namų Tel. PROspect 1930

Tel. LAFayette 8016
DR. C. J. SVENCISKAS
DANTISTAS
4300 So. Farfield Avenue
OFISO VALANDOS:
10 val. ryto iki 9 val. vakaro
Sekmadieniais ir Trečiadieniais pagal sutartį

Tel. CALumet 5974
OFISO VALANDOS
9 val. ryto iki 8 v. vakare, išskiriant sekmadienius ir trečiadienius
DR. A. P. STULGA
DANTŲ GYDYTOJAS
3259 S. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Rezuencijos Tel. BEVerley [illegible]
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 2—4 ir 6—8 P. M.
Rezidencija
8939 So. Claremont Ave.
Valandos: 9—10 A. M.
Nedėliomis pagal sutartį

Tel CANal 6122.
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1—3 popiet ir 7—8 v. v.
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

Tel CANal 0257
Res. Tel. PROspect 6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Rezidencija 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet
6 iki 8 val. vakaro

LIETUVIAI ADVOKATAI

Telephone YARds 1001
JOSEPH J. GRISH
LIETUVIS ADVOKATAS
4631 So. Ashland Avenue
Res. 6515 S. Rockwell Street
Telephone REPublic 9723

KAL & ZARETSKY
LIETUVIAI ADVOKATAI
6322 So. Western Avenue
VALANDOS:
Panedėlį, Utarninke ir Ketverge nuo 2 iki 9 val. vakare.
Seredoj ir Pėtnyčioj — 2 iki 6 v. v.
Subatoj nuo 12 iki 6 v. v.
Tel. Prospect 1012
Rez. Tel. Republic 5047

AKIŲ GYDYTOJAS

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
OPTOMETRICALLY AKIŲ SPECIALISTAS
Suviršum 20 metų praktikavimo Mano Garantavimas
Palengvins akių įtempimą, kas esti priežastimi galvos skaudėjimo, paligimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso šumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausius klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos.
Valandos nuo 10 iki 8 val. vak.
Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigios kaip girdėsi.
4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Yards 1373

Office Phone PROspect 1028 Res and Office 2359 S. Leavitt St.
Val: 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0706
DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
Nedėliom ir Trečiadieniais Pagaal Sutartį.

Tel. YARds 2246
DR. C. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Avenue
arti 47th Street
Val: nuo 9 ryto iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį

Dora spauda — tamsumoj šviesa.

Gera knyga, graži kalba gali būti naudinga ir padaryti daug gero, bet geras pavyzdys yra už vis naudingiausias.

Konfucius

Čia Aš Praleidau Kudikystės Dienas

(Tęsinys)

Važiavo ir mano vyras Kazimieras. Tada buvau jauna, vos 20 metų teturėjau. Iki to laiko gyvenau Džiugonių kaime, kuris atrodė labai paprastas, apaugęs gluosniais, topiliais. Nieko per pirmąją savo jaunystę nebuvau mačiusi. Gerai prisimenu, kai vos teturėdama 15-16 metų netekau tėvelio ir motinėlės. Raudojau prie jų kapo ir meldžiau Aukščiausiojo, kad nors jis manęs neapleistų. Tada verkė už broliai ir 2 sesutės. Verkė namane vyresni ir jaunesni 5 šlaičių šeima, netekusi globėjų. Po to dar keturis metus ėjau motiniškas pareigas, augindama mažesniuosius brolliukus bei sesutes. Drauge rūpinausi ir šeimyniniais reikalais, dirbau sunkius laukų darbus, dirbau mylimoje tėviškėje. 1923 metais apsivedžiau. Su skaudančia širdimi palikau septynių našlaičių lizdelį ir aš išskridau, išskridau likimo vedina į nežinomą man nepažįstamą šalį — Ameriką.

Amerikos gyvenimas iš karto nebuvo lengvas. Daug pareikalavo sveikatos kol išmokau kalbos, kol pripratau prie vietos gyvenimo. Bet buvau pasiryžusi dirbti dėl gyvenimo, dirbti dėl šeimos. Niekas manęs neatbaidė, nei sunkūs darbai nei rūpesčiai. Atsiradusi šeimynėlė man davė vis naujų jėgų kovoti dėl būvio, kovoti dėl vaikų likimo ir dėl to visas gyvenimo kliūtis nugalėjau.

Praėjo ilgų 15 darbo metų. Daug vargo ir nelaimių sugėrė šventoji žemė. Pamilau Amerikos lietuvių šeimą, dirbau įvairiose organizacijose dėl brangios tėvynės — Lietuvos.

Išaušo gražus 1938 metų pavasaris. Nelauktai ir netikėtai į mūsų šeimą įsielino mintis, kad šiais Lietuvos jubiliejiniais metais mes turime aplankyti mylimą tėvynę Lietuvą.

Štai gegužės gražus ir saulėtas 26 dienos rytas. Traukinys sustoja Virbalyje. Lietuva! — sušukau stovėdama prie vagono lango. Perone pasigirdo orkestras, gražūs sveikinimai. Mus pasitinka tėvynės dukros ir sūnūs, jie mums beria gėles. Traukinys suauda, skuba, lekia Lietuvos lygumomis, tai vėl sustoja. Visur mus sutinka ir palydi, visur mus apdovanoja gražiausiais linkėjimais.

Pro vagono langus išvydome Nemuną. Nemuno pakrantėse buvo matyti naujos statybos miestas. Tai Kaunas — Lietuvos laikinoji sostinė. Traukinys išlengvo įslinko į stotį. Vėl girdėti maršas, vėl skamba lietuviškų dainų meliodijos muzikos garsuose. Žmonių minia, minia atvykusi sutikti mūsų ekskursijos. Mes pajutome nepaprastą džiaugsmą. Nenorėjome tikėti kad šiandien štai savo tėvynėje, kurios taip ilgai nematę buvome. Daug kam pasirodė akyse ašaros, ašaros ilgėsio ir džiaugsmo. Kaunas atrodė nebe tas, kurį palikau prieš penkiolika metų. Visur morernūs pastatai, žvilgančios gatvės gražūs, tvarkingi parkai didingi paminklai buvo užėmę senojo Kauno lušnelių vietas. Čia buvo jaučiama milžiniška pažanga, čia daug lietuviai turėjo rūpesčio pakelti, sukurdami savo stiliaus tvarkingą ir modernų Kauną.

Praėjo trumpas laikas, truputį pailsėjome, daug kas sutiko savųjų giminių. Ir štai prie manęs prieina gražiai ir tvarkingai, žaliais rūbais apsirengęs, kareivėlis ir klausia ar gali kalbėti su ponia Ivanauskiene. Tai buvo mano jauniausias brolis, dabar atliekąs karinę prievolę. Nustebau. Buvo begalo sunku prisipažinti, nes jėgas kaž-kas pakirto. Pirmas mane pasitiko tėvynės gynėjas, brolis, kuris manęs visai nebepažinojo, tuo labiau ir aš jo. Tuo metu nežinau ką kalbėjome, tik prisimenu, kad labai jaučiausi laiminga.

Po kelių dienų palikome Kauną ir išvažiavome į tėviškę. Čia mus pasitinka sesutės broliukai. Jų nebepažįstu. Visi pasikeitę, visi suaugę, o tada buvo dar jauni ir maži. Pasikeitęs ir gimtasis kaimas. Kur stovėjo seno seklyčia, dabar kviečių varpos svyro. Kaimas išskirstytas į vienkiemius. Sunku ir beatrinkti, kur kas tada gyveno.

Tuo momentu ir aš pasikeičiau. Jaučiau, kad užgimiau naujam gyvenimui. Prisiminiau tą rūtų darželį, kur šeštadienio pavakariais rūteles, jurgynus ravėjau, kur daug skambių dainelių buvo išdainuota, kur pirmąsias kūdikystės dienas praleidau po motinėlės sparneliu. Prisiminiau savo pirmuosius žingsnius, prisiminiau austas drobeles, prisiminiau vargus ir ašaras, kurių čia daug susigėrė. Prisiminiau ir tą liūdną gyvenimo valandą, kada užbėriau mylimuosius tėvelius geltono smėlio saujele. Manyje, kaip kino ekrane, perbėgo visas mano gyvenimas, gyvenimas skaudus, gyvenimas daug ko išmokinęs. Tada pravirko mano širdis. Ji verkė it kūdikis netekęs savo motinos. Ilgai, ilgai rymojau pasirėmus seno šulinio rintinį ir žiūrėjau iš tolo į tą numylėtą tėvynės kaimą, kuris šiandien man tapo taip brangus ir mielas.

Slinko ramios ir gražios vasaros dienos Lietuvoje. Aš išsiskyriau su malonia Ivanauskų šeima. Jie žadėjo vasarą praleisti kuo įdomiausiai ir aplankyti visas gražiausias Lietuvos vietas. Aš gi turėjau viltį dar kada su jais susitikti ir bent kiek ilgesnį laiką pabūti drauge. Mano laimei pasitaikė ir gražus liepos mėnuo. Gautas atostogas pasistengiau praleisti drauge su amerikiečių šeima. Baigiant vasaros atostogas turėjau dar malonios progos su jais daug pasikalbėti. Į mano paklausimus apie Lietuvą ir apie praleistas atostogas ponia Ivanauskienė daug ko gražaus papasakojo.

— Atostogas Lietuvoje praleidome gražiai. Aplankėme gražiausias Lietuvos vietas, taip pat ir sostinę Vilnių.

Gražioji Palanga, kad ir nudegusi, atrodė nepaprastai graži. Čia tikrai buvo smagu gyventi. Šis kurortas gali pilnai prilygti ir užsienio kurortams. Palangos išplanavimas ir vilų kvartalai tikrai teikia vasarotojui malonią nuotaiką.

(Daugiau bus)

Gražūs, liuksusingi nauji 8 cilinderių Fordo automobiliai 1939 metų modelio, vadinami "Mercury".

Phil Kennamer, sūnus federalio teisėjo Franklin E. Kennamer, apleidžia Oklahoma valstybės kalėjimą, kuriame išbuvo pustrečių metų. Į kalėjimą už žmogžudystę buvo nuteistas 25 metams. (Acme telephoto).

Kasdien su Kristumi

Verte
Kun. Ant. M. Karužiškis

Lapkričio 7-ta Diena

"Sūnau, saugokis vesti ginčus apie aukštus daikt s ir užslėptus Dievo teismus: delko tasai taip yra paliekamas, o anas tiek malonių gauna: delko tasai tiek nesmagumų turi nukęsti, o anas taip didei yra išaukštintas.

Tie daiktai visą žmonių išmintį perviršija: ir joks protas, joki ginčai Dievo teismų ištirti negalės" (Kristaus Sekimas, Knyga Trečia, Skyrius LVIII, 1).

Metinės Mirties Sukaktuvės

A. A.

KAZIMIERA PETROŠIENĖ

(Mirė Lapkr. 8, 1935)

Jau sukako 3 metai kai negailestinga mirtis, išplėšė iš mūsų tarpo mūsų mylimą motinėlę. Tebūna tau mamyte, lengva žemelė, kuri po visų darbų ir rūpesčių tavę pridengė. Nors laikas bėga, mes niekados neužmiršime tavęs, giliai mūsų širdyse palikai ant visados atminimo rėmuose.

Už a. a. mūsų mamytės sielą užprašytos šv. Mišios ateinčią antradienį, lapkr. 8 d., West Baden Seminarijoje. Širdingai prašome gimines, draugus ir pažystamus pasimelsti už jos sielą prie šios progos.

Nuliūdę **Dukterys, Žentai ir Anūkas.**

A A.

JONAS MAROZAS

mirė Lapkr. 6, 1938, 5:00 val. ryte, sulaukęs pusės amžiaus.

Kilo iš Panevežio apskr., Ramygalos parap., Raukštonių kaimo, Amerikoje išgyveno 30 metų.

Paliko dideliame nuliūdime moterį Elzbietą, po tėvais Ripskytė, dukterį Oną, 2 sunus: Juozą ir Stanislovą, seserį Marijoną Janulienę ir jos šeimyną, 2 brolienes: Karol ir Antonsę Marozus ir kitas gimines. Lietuvoje du brolius: Petrą ir Povilą.

Kūnas pašarvotas Lachawicz koplyčioje, 2314 W. 23rd Pl. Laidotuvės įvyks Trečiadienį, Lapkr. 9 d., iš kopyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Aušros Vartų parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines draugus-ges ir pažystamus-mas dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **Moteris, duktė, sūnai, sesuo ir giminės.**

Laidotuvių direktorius Lachawicz ir Sūnai. Tel. CANal 2515.

Bijokitie pasididžiavimo svajonių, jei jos nestiprina tavęs uolume.

Skaitykite Biznierių Bargenus

PIRKITE PAMINKLUS DABAR

ATEIKITE IR PAMATYKITE MŪSŲ PARODYMĄ

GERESNIS DARBAS UŽ ŽEMESNES KAINAS

NAUJAUSIOS IŠDIRBYSTĖS - GERIAUSIA MEDŽIAGA

KIEKVIENAS DARBAS GARANTUOJAMAS SU GOLD BOND CERTIFICATE

VENETIAN MONUMENT COMPANY

527 North Western Ave. Chicago, Illinois

Telefonas SEELEY 6103

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Avenue

Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visose Chicagos dalyse

Klausykite mūsų Lietuvių radio programų Šeštadienio vakarais, 7:30 val. vakaro iš WHFC stoties (1420 K.) — Pranešėjas P. ŠALTIMIERAS

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

KELNER—PRUZIN

Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja

Phone 9000 620 W. 15th Ave.

Skelbimai "Classified" skyriuje duoda geriausius rezultatus, o mažai teatseina. Naudokities juomi.

LEONARDAS EŽERSKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

KOPLYČIA DYKAI

2025 W. 51st St. Tel. YARDS 1278

Res. 4543 So. Paulina Street

Urba Flower Shoppe

4180 Archer Avenue

Gėlės Mylintiems — Vestuvėms — Bankietams — Laidotuvėms — Papuošimams

Phone LAFAYETTE 5806

Klausykite

PALENDECH'S TRAVEL BUREAU

Folklore Radio Program

Every Sunday from 1—2 P. M.

Station WWAE — 1300 kilocycles

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

I. J. Zolp — 1646 West 46th Street, Phone YARds 0781-0782

Albert V. Petkus ir Eudeikis — 4704 So. Western Avenue, Tel. VIRginia 0883

P. J. Ridikas — 3354 So. Halsted St., Telefonas Yards 1419

Anthony B. Petkus — 6834 So. Western Ave. GROvehill 0142, 1410 S. 49th Court CICero 2109

Lachawicz ir Sunai — 2314 West 23rd Place, Phone CANal 2515, Skyrius 42-44 E. 108 St. Phone PULlman 1270

J. Liulevičius — 4348 So. California Ave., Phone LAFayette 3572

S. P. Mažeika — 3319 Lituanica Avenue, Phone YARds 1138-1139

Antanas M. Phillips — 3307 Lituanica Ave., Phone YARds 4908

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

P. IR O. LEVICKŲ ĮSPŪDŽIAI

TOWN OF LAKE. — Praėjusią vasarą vakacijas praleido Lietuvoje Pranas ir Ona Levickai, 4441 So. Wood St. Išvyko į Lietuvą automobiliumi su Juozu ir Ona Strykaičiais, 6002 So. State St.

P-nai Levickai nebuvo buvę Lietuvoj per 31 metus. Todėl matė ant kiekvieno žingsnio naujų dalykų ir visokių permainų.

Įvažiavę į Lietuvą tiesiai keliavo į gimtinę, Nemakščių parap., Pabalčių kaimą. Apsistojo pas Petrą ir Liudoviką Zaronus, tai yra pas O. Levickienės brolį ir brolienę. Zaronai turi gražų ūkį ir gražią šeimyną. Svečiams iš Amerikos buvo prirengę moderniškai ištaisytus kambarius ir Levickai jautėsi kaipo mylimiausi svečiai.

P. Levickis vėliau aplankė savo gimtinę, kuri yra Pakražantės par., Juodeikių k. Rado seną tėvuką, kurs yra 113 metų amžiaus. Jis begyvenąs su trimis sūnais: Antanu, Vincentu ir Juozapu. Pirmu du jau vedę, o trečiasis dar ne. O seną tėvelį prižiūri duktė Barbora. Toliau aplankė brolį Joną, gyvenantį Lembardiškių ūkyje, kur seniau buvo dvaras. Jonas dar nevedęs. Aplankė seserį Oną ir jos šeimyną Kaltinėnų par. Taipgi seserį Marcijoną ir jos šeimyną Kelmės par.

Pargrįžęs į savo gimtinę ir užėjęs, P. Levickas nepasisakė kas esąs ir paprašė nakvynės, girdi su reikalais vykstąs į Varnius. Viena iš brolienių mandagiai atsakė, kad nakvynė bus suteikta. Ji pamanė, kad reikalą turi su kokiu nors valdininku. Nakvojo nepasisakė, kas esąs. Bet brolienė pradėjo į nepažįstamąjį įsižiūrėti ir jai rodėsi, kad ji kur tai kada matėjus jo paveikslą. Bet nedaėjo iki to, kad spėti, kas ištikrųjų nepažįstamasis yra. Tik ant rytojaus pasisakė kas esąs ir tada džiaugsmui ir nusistebėjimui nebuvo galo. Labiausia, žinoma, nustebino savo senąjį tėvelį.

Buvo Šiluvoj atlaiduose. Ten rado irgi visokių pagerinimų. Rado ir garsiakalbę. Todėl pamokslai girdimi bažnyčioj, koplyčioj ir šventoriuje.

Aplankė Skaudvilę, Pašilę ir daug kitų.

Kražiuose tai buvo įdomiausia. Mat garsiosios Kražių skerdynės metu Juozas Levickis buvo desiatninku. Kai kazokai po skerdynių atėmė ir užantspaudavo bažnyčią, tai desiatninkas buvo verčiamas bažnyčią saugoti. Tada tėvas Juozapas sirgo. Todėl kazokai pristatė sūnų, Pranciškų, saugoti bažnyčią ir antspaudą. Kražių ežeras jau nusausintas. Tą atliko valdžia. Dabar ežero dugnas išdalintas žmonėms, kurie augina kopūstus, burokus, javus. Vaizdas įdomus ir gražus. Iš ežero padaryta apie 30 desetinų dirbamos žemės.

Ona Levickienė su savo vyru Nemakščių kapuose ant savo motinos Uršulės Zaronienės kapo pastatė kryžių, o Pakražantės kapinėse pastatė kryžių ant savo tėvo Juozo Zarono kapo. Trečią kryžių pastatė Pakražantės kapinėse ant a. a. Barboros Levickienės kapo. Visi trys kryžiai atsėjo po 1,000 litų.

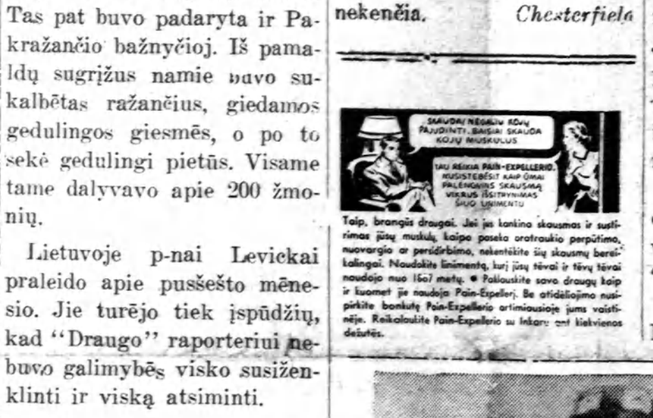

Prie motinos kapo Lietuvoj. Kairėj prie kryžiaus stovi velionės duktė Ona Levickienė, o jos šale stovi marti Liudovika. Dešinėj prie kryžiaus stovi velionės žentas Pranciškus Levickas ir sūnus Petras Zaronas.

Po pašventinimo kryžių Nemakščių bažnyčioj buvo surengtas atminimas už mirusius tėvelius. Buvo atlaikytos trejos šv. Mišios su asista. Tas pat buvo padaryta ir Pakražančio bažnyčioj. Iš pamaldų sugrįžus namie buvo sukalbėtas ražančius, giedamos gedulingos giesmės, o po to sekė gedulingi pietūs. Visame tame dalyvavo apie 200 žmonių.

Lietuvoje p-nai Levickai praleido apie pusšešto mėnesio. Jie turėjo tiek įspūdžių, kad "Draugo" raporteriui nebuvo galimybės visko susiženklinti ir viską atsiminti.

Išleistuvės buvo Pabalčio kaime. Buvo nepaprastai didingos. Suvažiavo daugybė giminių, pažįstamų ir kaimynų.

P-nai Levickai yra pasiturintys žmonės. Geri katalikai, nuolatiniai "Draugo" skaitytojai. P. Levickas yra buvęs daug metų Šv. Kryžiaus par. komiteto narys.

Levickai yra vieni iš seniausių Town of Lake gyventojų. Yra vieni iš pirmutinių Šv. Kryžiaus parapijos organizatorių ir Šv. Kryžiaus bažnyčios statytojų. Per visą laiką buvo tvirti, pastovūs katalikai ir geri ir pavyzdingi parapijonai. **Rap.**

Labai retai esti su malonumu priimami patarimai, ir kėtų, kaip tik jų daugiausia tie, kuriems jų labiausiai reinekenčia. *Chesterfield*

Taip, brangūs draugai. Jei jus kankina skausmas ir sustirimas jūsų muskuly, kaipo pasėka oratraukio perpūtimo, nuovargio ar persidirbimo, nekentėkite šių skausmų beveik kalingai. Naudokite linimentą, kurį jūsų tėvai ir tėvų tėvai naudojo nuo 1607 metų. ● Patiauskite savo draugų kaip ir kuomet jie naudoja Pain-Expeller. Be atidėliojimo nusipirkite bonkutę Pain-Expellerio artimiausioje jums vaistinėje. Reikalaukite Pain-Expellerio su lokaru ant kiekvienos dėžutės.

Patenkina Visus Savo Kostumerius

Vladas Palikevičius, 2248 So. Hoyne Ave., yra naujas šios kolonijos ekspresininkas ir anglių ir malkų pristatytojas. Jisai nori visus aprūpinti anglimis ir malkomis dabar, kol oras gražus. Orderius išpildo greit ir gerai. Netrukus jo platesnis skelbimas pasirodys "Drauge" su jo paveikslu.

Sekmadienį, spalių 30 d. Rūtos daržo įkūrėjų piknike p. Palikevičius labai pasižymėjo, aukodamas kokso ir anglių. Už tai per garsiakalbį ir "Drauge" jisai buvo plačiai išgarsintas. **Rap.**

Prieš kelias dienas vienas farmerys netoli Gary, Ind., krūmuose rado lavoną šios, prieš penkias dienas dingusios, mergaitės Freda Borman, 21 metų amž. Manoma, kad mergaitė buvo automoblio užmušta ir į krūmus įmesta. Policija įvykį tiria. (Acme telephoto).

Konsulas Buvo Išvykęs

Lietuvos konsulas Chicagai gerb. P. Daužvardis praeitą sekmadienį buvo išvykęs į Omaha, Nebr., dalyvauti kun. J. Jusevičiaus ir kitų veikėjų pastangom surengtoj Lietuvių Dienoj. Šiandie grįžo Chicagon. **Rap.**

Naujas Daktaras

WEST SIDE. — Juozo ir Teofilės Filipavičių (Phillips) sūnus Vladas šiais metais gavo daktaro laipsnį ir teisę gydyti žmones. Jisai yra baigęs medicinos mokslus Loyolos universitete. Šiomis dienomis įrengė savo naują ofisą, 2155 W. Cermak Rd. 2-ras aukštis. Ofisas jau gatavas ir priiminėja pacientus. Tel. CANal 5969.

Jaunas profesijonalas yra šioje kolonijoje plačiai žinomas, nes čia augęs ir lankęs Aušros Vartų parap. mokyklą. Jo tėvas yra garsių orkestrų vedėjas ir plačiai žinomas. Dabar dirba prie Mattmiller Laundry. Taigi kaip tėvas, taip ir sūnus yra plačiai žinomi. Tad tokiam jaunam profesijonalui ateitis yra gera Jaunojo profesijonalo motina yra inteligentiška, rūpinosi savo sūnaus geru išauklėjimu ir dabar džiaugiasi, kad sūnus pagalios pasiekė tikslo.

Pilnesnis pranešimas apie ofiso atidarymą ir daktaro paveikslas netrukus pasirodys "Drauge". **Rap.**

Dora spauda — tikra palaima

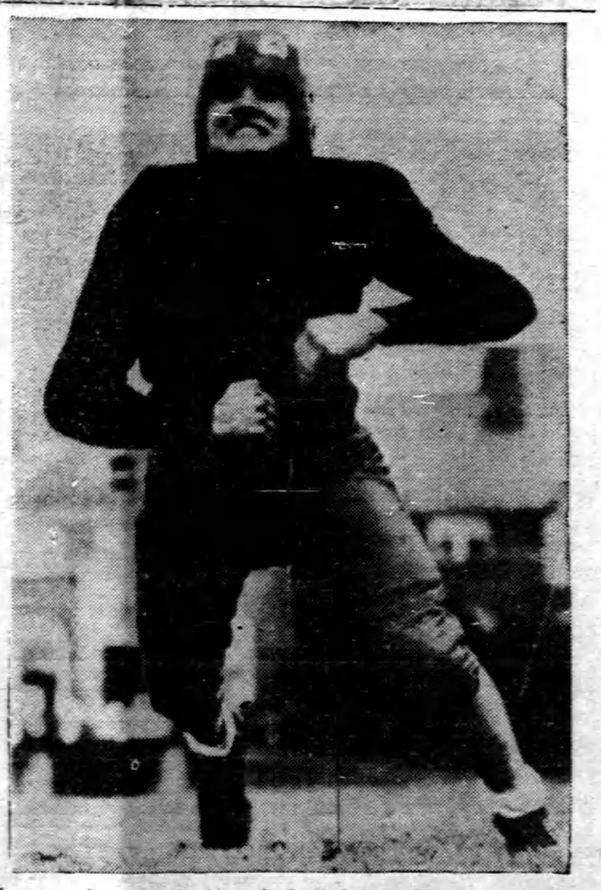

Žymus vienos kolegijos futbolininkas Harrington Gates išėjo iš tymo ir kolegijos dėl to, kad neprisilaikyta jo tikėjimo dėsnių. Jis priklauso "Colony of the Legion of God" sektai. (Acme photo).

Telephone Canal 5233

WEST SIDE EXPRESS

Moving, Pečiams Alyva, Anglys ir Malkos

2146 So. Hoyne Avenue Chicago, Ill.

S. T. FABIONAS, Savininkas

Žinių - Žinelės

+ Kampinis namas prie S. Leavitt ir 23 pl. dabar pertaisomas iš lauko. To namo apačioje randasi lietuviška aptieka, kurios savininkas yra J. Žilinskas. Tai vienintelė lietuviška aptieka West Sidėj. Kai namas bus baigtas, tai bus vienas iš gražiausių šioje kolonijoje.

+ Biznierius J. Mažeika 2320 So. Leavitt st., pabaigė taisymą savo namo. Dabar gražiai atrodo.

+ K. Zaurienė, laimėjusi Rūtos darže vyriškus čeverykus, A. Zaleckio, Universal Shoe Store, 3339 So. Halsted st., dovanotus labai džiaugiasi.

+ Jonas ir Elena Vaitkai, drabužių krautuvės savininkai, 2700 W. 43 st., papildė savo krautuvę naujomis prekėmis, šiltais sveteriais, pirštinėmis ir tt. Jų krautuvėj taipgi galima gauti įvairių rankų darbo išdirbinių su gražiais užrašais.

+ Gustas ir Morta Stakauskai, savininkai taverno, 4600 So. Marshfield ave., tvarkingai veda savo biznį. Penktadieniais svečius pavaišina gardžia žuvimi. Jie yra "Drgo" skaitytojai ir rėmėjai. Jie pirmutiniai pasižadėjo būti metiniame "Draugo" koncerte.

+ A. F. Czesna, 1657 W. 45 st., dabar gerai varo biznį savo maudynėse. Jisai užlaiko turkiškas ir mineralines maudynes. Jas lanko senieji kostumeriai, bet netrūksta ir naujų.

+ Biznierių Kinčinų krautuvėje, 4441 So. Honore st., galima gauti nusipirkti "Drgą" atskirais numeriais. Nesenai jų krautuvė tapo modernizuota — įtaisyta elektrikinis ice box, vidus išdekoruotas ir padaryta kiti pagerinimai.

+ Šv. Jurgio parapijos metinė vakarienė įvyks sekmadienį, lapkr. 13 d. Tikietai platinami, prisirengimai daromi ir viskas gerai sekasi.

+ Ekspresininkas Jonas Skriekas, 2258 W. 21 pl., šiomis dienomis gauna daug užsakymų anglių. Jurgis Gasparka sako, kad gavo savo užsakymą ir džiaugiasi, kad anglys labai geros.

— West Side gyv. Vyšniauskas pasistatė dviejų aukštų namą 7035 S. Rockwell St. Darbą padarė kontr. J. Pakalnis. Dabar Vyšniauskai turi du namus, bet iš West Side nenori išsikelti.

NAUJOJ VIETOJ

+ **West Side** — Biznieriai Ipolitas ir Veronika Melekauskai turėjo užeigą su lunch room 2301 S. Western Ave. Ją pardavė biznieriams Rinkevičiams, o šiomis dienomis p-nai Melekauskai atidarė saldainių ir school supply krautuvę 2206 S. Oakley Ave. P-nai Melekauskai augina sūnelį, kuris lanko Aušros Vartų par. mokyklą.

P-nai Rinkevičiai yra pasiturintys biznieriai. Turi ant Leavitt St. porą namų, o jisai pats yra valdęs dideles farmas. Dabar naujam biznyje tur pasisekimą. Jiems pagelbsti aptarnauti kostumierius Kaz. Benaitis. *Rep.*

Pranešimai

WEST SIDE. — Šv. Kaz. Akademijos Rėmėjų 10 skyriaus mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, lapkr. 8 d., mokyklos kambaryje, 7:30 v. vakare. Prašomos rėmėjos skaitlingai atsilankyti ir naujų narių atsivesti. **Valdyba**

LOANS & INSURANCE
IN ALL ITS BRANCHES
Building Management
JOHN P. EWALD
REALTY COMPANY, Inc.
3236 S. Halsted St.
Phone CALUMET 4118

CLASSIFIED

UŽSISAKYKITE ANGLIS

Black Gold Lump or Egg $6.00. Mine run $5.75. 75% coarse Pocahontas mine run $7.75. **GRUNDY MINING COMPANY, 2464 So. Loomis Street, tel. CANal 7447.**

GERAS INVESTMENTAS

$1,000.00 įmokėti, balansą lengvais išmokėjimais nusipirksite labai pigiai naują, gražų 6 kambarių mūrinį namą. Labai tinkamas didelial šeimai, nes dar galima padaryti du kambarius pastoge. Priimsiu lotus arba namą mainais. Matykite: **John Pakel, 2502 W. 69th St. Telefonas GROvehill 0306.**

DABAR LAIKAS STATYTI

Aš statau naujus namus ir darau visokį taisymą ant senų, be jokio cash įmokėjimo. Jei turite tinkamą lotą aš pastatysiu Tamstai naują, gražų namą be jokio cash įmokėjimo pagal FHA planą.

Kam reikalingi pinigai morgičiams, taisymui arba statymui naujo namo, matykite mane. Mes darome paskolas iš mūsų spulkos, taipgi parūpinam ir FHA ant geriausių išlygų. Ofisas atdaras kasdien nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakare, išskiriant trečiadienį ir penktadienį, tomis dienomis iki 5 val. vak. Sekmadieniais iki 2 val. popiet. **John Pakel, Building Contractor, Real Estate and Insurance, 2502 W. 69th St., Tel. GROvehill 0306.**

Visi vietiniai lietuviai yra kviečiami prisirašyti prie vienatinės Chicagos Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovės šioj apielinkėje, kurios ofisas randasi po virš minėtu antrašu.

Baltintos ir nebaltintos paklodės lovoms ir paduškoms užvalkalai.

Naujos mados Chenille paklodės lovoms.

Sveteriai, sunki ir lengvi, vyrams, vaikams, moterims ir merginoms.

Vilnonės pančiakos, vyrams ir moterims.

Vilnonės pirštinės, vyrams moterims ir merginoms, taipgi vilnonės kepurės.

Vilnoni baltiniai, 100 nuoš. vilnų, vyrams ir moterims.
Parduoda:

BRIDGEPORT KNITTING MILLS
504 West 33rd Street,
Arti Normal Ave., Chicago, Ill.
Telefonas VICtory 3486
F. Selemonavich, Savininkas
Atdara Kasdien ir Vakarais ir Sekmadieniais

UNIVERSAL RESTAURANT
Moderniškiausia ir Patogiausia Valgykla Bridgeporte
750 W. 31st Street
A. A. NORKUS, savininkas
Tel. Victory 9670

UTILITY LIQUOR DISTRIBUTORS
Incorporated
Tel. Prospect 0745-0746
Wholesale Only
5931-33 So. Ashland Ave.

Pas mus galima gauti tikrai Lietuvišką Importa Valstybinę Degtinę.

Mes Ir Visi Mūsų Darbininkai Lietuviai, pp. F. ir M. Dzimidas Savininkai

CRANE COAL COMPANY, 5332 So. Long Ave., Chicago - Tel. PORtsmouth 9022 Pocahontas Mine Run, Screened $7.50 smulkesnės daug pigesnės perkant 5 tonus ar daugiau. Šios kainos tik trumpam laikui.